

El volum anterior (III i IV) del *Bulletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics* va aparèixer el 1963, si bé en portada constava com a corresponent als anys 1954-1955. En el moment de plantejar-nos de reprendre'n l'edició hem dubtat en la tria entre iniciar una segona època o bé continuar com si no hagués passat res. Hem optat per aquesta opció de continuïtat; i no precisament perquè no n'hagin passat, de coses! Ho hem fet per respecte al treball dels que ens precediren, en circumstàncies incomparablement més difícils que les actuals, però també per aixoplugar-nos sota els noms il·lustres que hi trobem: entre altres Joan Mercader, Ferran Soldevila, Agustí Duran i Sanpere, Joan Reglà, Miquel Coll i Alentorn, Ramon d'Abadal... podent optar a la seva herència hauria estat una dilapidació trencar els lligams; ens comprometem, això sí, a mantenir la continuïtat que en l'etapa anterior no fou possible.

La Societat Catalana d'Estudis Històrics fou fundada el 1946, en la clandestinitat, amb la finalitat de realitzar una tasca substitutòria de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans que, en aquella època, es trobava paralitzat tant per la prohibició de les seves activitats com perquè molts dels seus membres eren a l'exili. Per omplir les comeses de la Secció Històrico-Arqueològica, la Societat s'organitzà en tres seccions: història, art i arqueologia, i llengua i literatura, que portaven a terme sessions científiques de cadascuna de les branques i publicaven en conjunt el *Bulletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*. La publicació del darrer número d'aquest, l'any 1963, venia a ser el cant del cigne: tot i que la Societat publicà encara entre 1969 i 1972 la revista *Estudis d'Història Medieval*, amb sis volums en homenatge a Ferran Soldevila, portà una vida cada cop més esmorteïda, fins a arribar a desaparèixer de fet.

L'any 1985, una Comissió Gestora formada per Emili Giralt, Mercè Aventín, Joan Josep Busqueta, Montserrat Duran i Manuel Risques reprenia les activitats, si bé centrades en l'antiga secció d'història.

Entre les tasques que es proposava aquesta Comissió Gestora hi havia la de dur a terme la publicació d'un butlletí anual que recollís el resum de les activitats i sessions realitzades, i també editar uns *Estudis d'Història*, destinats a la difusió de treballs teòrics i d'investigació, continuadors, però amb un àmbit cronològic sense restriccions, de la revista *Estudis d'Història Medieval*.

En institucions com la nostra, les bones intencions topen sovint amb dos murs de difícil escalada: la disponibilitat de diners i la disponibilitat de temps. De moment, es va començar de manera humil amb el Butlletí d'un sol full que ha comparegut cinc vegades a la bústia dels socis entre el desembre de 1990 i l'agost de 1992. Era millor que res, però érem conscients que era massa poc i per això, en el seu darrer número, proposàvem la publicació d'una revista en forma

de disquet d'ordinador. L'enquesta que vàrem trametre als socis sobre la qüestió va ser decebedora: ni l'ordinador personal era una eina tan universal com havíem suposat, ni la multiplicitat de programes de tractament de textos usats pels socis feien funcional la idea; d'altra banda, els socis que varen contestar eren minoria i per tant tirar endavant volia dir deixar molta gent al marge.

Calia, doncs, fer una retirada estratègica i tornar als camins fressats; després de preuar els costos de tota mena i, per tant, les nostres possibilitats i disponibilitats, hem decidit elevar el butlletí a publicació de gruix i donar-li de moment una periodicitat anual, fonent en ell les dues propostes (butlletí i revista) de la Comissió Gestora del 1985. Reprenem, així, el Butlletí primigeni, fins i tot en gran part en el seu format i la seva estructura, però sobretot en la seva ideologia: estar al servei del país per mitjà del conreu científic de la història; conrear la història per Catalunya, que no té res a veure amb crear o mantenir mites ni amb posar episodis de la història al servei dels interessos polítics de qui sigui, sinó ajudar al coneixement de la societat catalana actual a partir del coneixement, científic, però a la vegada càlid, del seu passat.

Som, volem ser, una societat d'historiadors disposats a posar en comú i a discutir les pròpies investigacions i les pròpies interpretacions, a aprendre els uns dels altres, a interessar-nos per la història més enllà del camp específic de treball de cadascú: la posada en comú que qualsevol societat representa té sentit precisament per l'ampliació d'horitzons que comporta. Som i volem ser, a la vegada, una societat d'historiadors que sovint, però no necessàriament, treballen a Catalunya i sobre el passat de Catalunya, interessats per la integració en cada moment de Catalunya en els mons que l'envolten; però sobretot una societat d'historiadors que porten a terme la seva tasca amb una òptica catalana, que no vol dir un enfocament parcial, ni partidista, ni tancat, sinó a partir de les vivències i els problemes de la societat catalana. Desitgem que el nostre Butlletí sigui emissari de tot això.

La configuració l'anirà donant el temps, l'experiència, les aportacions i indicacions dels socis. De moment l'estructura pensada, després d'aquest pòrtic especial de presentació, és d'una primera part amb la conferència d'obertura de curs de l'any anterior (aquesta vegada, pel nostre retard, seran dues) i un parell o tres de treballs científics, que tant poden ser visions generals com investigacions concretes. Una segona part està oberta a la presentació de treballs recents (tesis, tesines, llibres) per part dels seus autors; tot i que no exclusivament, pensem que pot ser útil sobretot per als historiadors més joves. La tercera part anirà destinada a la vida social: memòria anual, resum de les sessions, llista de socis, estat de comptes. Finalment inclou una notícia de llibres, amb especial atenció a la història local i a les publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, i d'altres dades d'interès general.

Articles, opinions, ressenyes, polèmiques i rèpliques per als pròxims números seran ben rebuts, si bé la Junta es reserva el dret de publicació i d'indicar esmenes; en tot cas la resposta sobre els materials tramesos es farà amb la màxima rapidesa possible. Per raons alhora d'estalvi i d'estètica, convé que els originals es lliurin d'acord amb les normes de publicació que trobareu en aquest mateix Butlletí.

El nostre desig és que el Butlletí sigui rebut amb la il·lusió, la bona voluntat i l'afany de servei amb què l'hem fet; i que el nostre somni esdevingui una eina de cohesió i d'enriquiment mutu entre tots aquells per a qui les paraules història i Catalunya són un compromís tan exigent com plural.